

комплекс організаційно-правових, організаційно-економічних та техніко-технологічних заходів, спрямованих на впровадження ряду організаційно-правових норм, спроможних забезпечити фінансове оздоровлення, збільшення обсягу виробництва, підвищення ефективності виробництва. До числа заходів які потрібно здійснити в рамках процесу організаційно-економічної реструктуризації частіш за все називають [4-5]:

- укрупнення організацій (фірм) та їх окремих структурних підрозділів шляхом злиття, приєднання, поглинання;
- поділ великих організацій (фірм) шляхом поділу або виділення окремих структурних підрозділів;
- конверсія;
- диверсифікація.

Отже, планова документація проектних пророблень орієнтованих на здійснення структурних перетворень і організаційно-економічної реструктуризації в господарських організаціях (фірмах) повинна мати форму стратегічного плану. Якість цього останнього завжди багато в чому залежатиме від обраного алгоритму планових пророблень.

Література.

1. Островерх О.В. Необхідність управління змінами в організації / О.В. Островерх, О.В. Родіонов // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. Випуск 172 – Харків: ХНТУСГ. – 2016. – С. 62-68.
2. Островерх О.В. Сільськогосподарська кооперація як один із шляхів підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств / О.В. Островерх, К.С. Богомолова // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. Випуск 185 – Харків: ХНТУСГ. – 2017. – С. 69-75.
3. Подольська О.В. Напрямки підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств України / О.В. Подольська, К.С. Богомолова // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Управління інноваціями в маркетингу: сучасні тренди і стратегічні імперативи" (Познань, Польща, 12-13 квітня 2018 р.), – с.7-10.
4. Подольська О.В. Концепція оптимізації виробничої структури аграрних підприємств / О.В. Подольська, С.О. Котуза // Матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Маркетинг і менеджмент в системі національних і світових економічних інтересів». (Кривий Ріг, 19 січня 2018р.) – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. – с.160-163.
5. Ostroverkh O.V. The four functions of management / O.V. Ostroverkh, Y.O. Zayats, // Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи». (Харків, 7-8 квітня 2016р.) – Харків: ХНТУСГ, 2016. – с. 204-209.

ГАЦЕНКО Н.Ю.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ІНТЕНСИВНІ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ: ВИМОГИ ЧАСУ

Інтенсифікація виробництва сільськогосподарських підприємств полягає у нарощуванні обсягів високоякісної продукції в розрахунку на одиницю земельної площі або на одну голову

* Науковий керівник – Смігунова О.В., к.е.н., доцент

худоби, а також у підвищенні економічної ефективності аграрного виробництва. Процес інтенсифікації виробництва вимагає певних додаткових капіталовкладень, що зумовлюють концентрацію уречевленої і живої праці на одній і тій самій земельній площі.

Вивчення досягнутого рівня інтенсифікації сільського господарства відбувається у три етапи на основі системи показників: рівня інтенсивності сільськогосподарського виробництва, результату інтенсифікації сільського господарства та ефективності його інтенсифікації.

Характеристика рівня інтенсифікації сільськогосподарського виробництва здійснюється за системою показників, яка включає 3 групи: 1) показники чинників (рівня) інтенсифікації; 2) результативні показники інтенсивності виробництва; 3) показники економічної ефективності інтенсифікації.

Беззаперечно, здійснення інтенсифікації пов'язане з застосуванням прогресивних інноваційних технологій виробництва продукції. Зазвичай вони охоплюють біологічну, агротехнічну, зоотехнічну, ветеринарну, організаційно-економічну, екологічну складові тощо. Крім того, чи не найголовнішою вимогою часу є ресурсоощадність нових технологій, які б створювали умови для зниження собівартості продукції та, відповідно, підвищення економічної ефективності виробництва.

Отже, технологія сільськогосподарського виробництва має забезпечувати високий рівень продуктивності при оптимальному рівні високовартісних матеріальних ресурсів.

Однак, темпи зростання вартості останніх значно випереджають темпи зростання вартості виробленої сільськогосподарської продукції. Тому в останні роки відбувається процес, обернений інтенсифікації сільського господарства – деінтенсифікація, за якого технологія виробництва характеризується суттєвим скороченням використання технічних засобів та інших ресурсів.

Точне дотримання інтенсивної технології виробництва можуть собі дозволити лише такі аграрні підприємства, які в повній мірі забезпечені ресурсним потенціалом або здатні залучати додатковий капітал. В переважній мірі, це агрохолдинги. Переважна ж більшість сільськогосподарських підприємств застосовують ресурсозберігаючі технології, які за найменших витрат створюють умови для утримання на досягнутому рівні урожайності культур та продуктивності тварин.

При оцінюванні результативності інтенсифікації сільськогосподарського виробництва застосовують витратно-продуктивний коефіцієнт, який розраховується як співвідношення темпів підвищення витрат на 1 га площі (або на 1 гол. сільськогосподарських тварин) і темпів росту урожайності культури (або продуктивності тварин). Застосування такого коефіцієнта дає можливість коригувати факторно-результативні параметри [2, с.18].

Будь-який напрям інтенсифікації, обраний для забезпечення інтенсивного типу відтворення підприємства, має граничну межу використання, тобто екологічно-допустимий рівень кожного конкретного фактора інтенсифікації [1, с. 19].

Доведено, що мінеральні добрива забезпечують до 50 % загального приросту урожаю, в той час як технології вирощування – до 25 % [6]. Однак, інтенсивне (понаднормове) застосування пестицидів має шкідливий вплив на умови екологічної безпеки навколишнього середовища та рівень здоров'я сільського населення [5].

Раціональне використання ресурсів можливе за умови створення та впровадження екологічно безпечних інтенсивних технологій.

Сучасне вітчизняне агровиробництво потребує постійного пошуку резервів, здатних підвищити економічну ефективність як на господарському, так і на позагосподарському рівнях. Ефективне застосування власних виробничих та невиробничих резервів ефективності виробництва переважної більшості сільськогосподарських підприємств можливе за одночасної державної підтримки [3,4].

Щоб реалізувати можливості для повномасштабного запровадження інноваційних технологій, агровиробники потребують становлення сприятливого економічного середовища з об'єктивним нормативно-правовим законодавством, високим рівнем екологічної освіти та стабільною державною фінансовою підтримкою тощо.

Література.

1. Березівський П.С. Напрями інтенсифікації розвитку сільськогосподарських підприємств /

П.С. Березівський, П.Н. Особа // Економіка АПК. – 2009. – №6 (174). – С.18-25.

2. Вітков М.С. Основні фактори інтенсифікації аграрного виробництва в перехідний період до ринку/ М.С. Вітков // Економіка АПК. – 2009. – №2 (168). – С. 17-20.

3. Дорофєєв О.В. Наслідки впливу інтенсифікації землеробства на екологічну рівновагу навколишнього середовища / О.В. Дорофєєв // ВІСНИК ПДДА. – 2011. - № 4. - С. 136 – 141.

4. Дудник О.В. Стратегії мінімізації ризиків в системі антикризового управління / О.В. Дудник, О.В. Смігунова, К.С. Богомолова// Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. Вип. 185. – Харків: ХНТУСГ, 2017 р. – С. 191 – 200.

5. Крайнов И. П. Ликвидация непригодных пестицидов / И. П. Крайнов // Экологические и ресурсосбережение. Обзорная информация. – М.: ВНИИТИ. – 1999. – №2. – С. 47–55.

6. Романченко І.С. Екологічна безпека: екологічний стан та методи його моніторингу. [Навчальний посібник] / І. С. Романченко, А. І. Збітнев, С. Г. Бутенко. – К., 2006.

ДАБАРСЬКА А.О.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ОСНОВНІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗЕРНОВИРОБНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВАМИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У розвитку багатьох галузей економіки нашої держави, і насамперед сільського господарства, дуже важливу роль відіграє збільшення обсягів виробництва зерна. Це пояснюється його винятковим значенням та різнобічним використанням.

Підвищення економічної ефективності сільського господарства в цілому передбачає збільшення виробництва і підвищення якості сільськогосподарської продукції при одночасному зменшенні затрат праці і матеріальних засобів на одиницю продукції. Розв'язання цієї проблеми нерозривно пов'язане з подальшою всебічною інтенсифікацією сільськогосподарського виробництва, в процесі якої забезпечується підвищення врожайності сільськогосподарських культур та продуктивності худоби і птиці. В сучасних умовах сільське господарство розвивається переважно на основі інтенсифікації, що є основним джерелом підвищення його економічної ефективності.

Шляхи підвищення ефективності виробництва зерна, які забезпечують подальше збільшення обсягів виробництва продукції і зменшення витрат на одиницю продукції, передбачають комплекс таких основних заходів: поліпшення використання землі, підвищення її родючості; впровадження комплексної механізації і автоматизації виробництва; поглиблення спеціалізації і концентрації виробництва на основі міжгосподарської кооперації і агропромислової інтеграції; раціональне використання виробничих фондів і трудових ресурсів; впровадження інтенсивних і ресурсозберігаючих технологій та індустріальних методів виробництва; підвищення якості і збереження виробленої продукції; широке використання прогресивних форм організації виробництва і оплати праці; розвиток сільськогосподарського виробництва на основі різноманітних форм власності і видів господарювання і створення для них рівних економічних умов, необхідних для самостійної та ініціативної роботи.

У комплексі заходів підвищення економічної ефективності виробництва зерна найважливішим є поліпшення використання землі на основі підвищення її родючості і зростання врожайності сільськогосподарських культур. Ці завдання успішно вирішуються шляхом

* Науковий керівник – Подольська О.В., к.е.н.